Zbierka súdnych rozhodnutí

UZNESENIE SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 1. októbra 2019*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Zastavenie konania“

Vo veci C-495/18,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. mája 2018 a doručený Súdnemu dvoru 30. júla 2018, ktorý súvisí s trestným konaním proti:

YX,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory M. Vilaras, sudcovia K. Jürimäe, D. Šváby, S. Rodin a N. Piçarra (spravodajca),

generálny advokát: M. Bobek,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,

– rumunská vláda, v zastúpení: C.-R. Canțăr, A. Wellman a L. Lițu, splnomocnení zástupcovia,

– fínska vláda, v zastúpení: H. Leppo, splnomocnená zástupkyňa,

– Európska komisia, v zastúpení: A. Tokár a R. Troosters, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí generálneho advokáta,

vydal toto

Uznesenie

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 4 ods. 1 písm. a) a článku 4 ods. 2, ako aj článku 9 ods. 1 písm. b) rámcového rozhodnutia Rady 2008/909/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukladajú

* Jazyk konania: slovenčina.

tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 327, 2008, s. 27), zmeneného rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 (Ú. v. EÚ L 81, 2009, s. 24) (ďalej len „rámcové rozhodnutie 2008/909“).

2 Tento návrh bol podaný v rámci konania týkajúceho sa uznania a výkonu rozsudku v Slovenskej republike v trestnej veci, ktorý bol vyhlásený českým súdom odsudzujúcim YX, slovenského štátneho príslušníka, na trest odňatia slobody v trvaní piatich rokov za skutky kvalifikované ako „skrátenie dane, poplatku a podobnej povinnej platby“.

Právny rámec

Právo Únie

3 Článok 3 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2008/909 stanovuje:

„Účelom tohto rámcového rozhodnutia je vytvoriť pravidlá, podľa ktorých členský štát s cieľom uľahčenia sociálnej nápravy odsúdenej osoby uzná rozsudok a vykoná trest.“

4 Článok 4 ods. 1 tohto rámcového rozhodnutia stanovuje:

„Za predpokladu, že odsúdená osoba je v štáte pôvodu alebo vo vykonávajúcom štáte, a za predpokladu, že dala svoj súhlas, ak sa tak vyžaduje podľa článku 6, možno rozsudok spolu s osvedčením, ktorého štandardné tlačivo je uvedené v prílohe I, zaslať jednému z nasledujúcich členských štátov:

a) členskému štátu, ktorého štátnu príslušnosť má odsúdená osoba a v ktorom žije,…

…“

5 Článok 13 uvedeného rámcového rozhodnutia stanovuje:

„Pokiaľ sa nezačal výkon trestu vo vykonávajúcom štáte, štát pôvodu môže osvedčenie z tohto štátu vziať späť, pričom uvedie dôvody takéhoto postupu. Vykonávajúci štát po vzatí osvedčenia späť už trest nevykonáva.“

Slovenské právo

6 Z § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii, v podstate vyplýva, že odsudzujúce rozhodnutie možno v Slovenskej republike uznať a vykonať, ak skutok, pre ktorý bolo toto rozhodnutie vydané, je trestným činom podľa slovenského právneho poriadku a ak odsúdený je štátnym občanom Slovenskej republiky a má obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky alebo má na jej území rodinné, sociálne alebo pracovné väzby, ktoré môžu prispieť k uľahčeniu jeho nápravy počas výkonu trestu odňatia slobody na území Slovenskej republiky.

7 Podľa § 3 písm. g) zák. č. 549/2011 Z. z. na účely tohto zákona sa rozumie „obvyklým pobytom“ trvalý pobyt alebo prechodný pobyt.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

8 Rozsudkom z 10. novembra 2014 Krajský soud v Ústí nad Labem (Česká republika), ktorý potvrdil Vrchní soud v Prahe rozsudkom z 27. februára 2015 (Česká republika), bol YX, slovenský štátny príslušník, odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní piatich rokov za daňový trestný čin (ďalej len „predmetný rozsudok“).

9 Dňa 16. októbra 2017 bol Krajskému súdu v Trenčíne doručený z Krajského soudu v Ústí nad Labem predmetný rozsudok spolu s osvedčením uvedeným v prílohe I rámcového rozhodnutia 2008/909.

10 Rozhodnutím zo 6. decembra 2017 Krajský súd v Trenčíne uznal predmetný rozsudok.

11 YX podal proti tomuto rozhodnutiu odvolanie na Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý predložil návrh na začatie prejudiciálneho konania. Na podporu svojho odvolania uvádza, že od roku 2015 žije v Českej republike, čo mohol preukázať, ak by bol informovaný o konaní vedenom na Krajskom súde v Trenčíne, takže miesto jeho obvyklého pobytu by nebolo určené na území Slovenskej republiky.

12 Vnútroštátny súd uvádza, že z registra obyvateľov Slovenskej republiky vyplýva, že YX je od 22. októbra 1986 prihlásený na trvalý pobyt v tomto členskom štáte. Ďalej uvádza, že podľa príslušných ustanovení vnútroštátneho práva trvalý alebo prechodný pobyt občana Slovenskej republiky na jej území má iba evidenčný charakter a nie je podmienený tým, že občan sa v ich mieste skutočne zdržiava alebo že tam má rodinné, sociálne, pracovné alebo iné väzby. Rozhodnutie iného členského štátu, ktorým sa ukladá trest odňatia slobody, tak môže byť uznané a vykonané na Slovensku, ak odsúdený slovenský štátny občan, aj keď skutočne nežije na jej území, má z formálneho hľadiska trvalý alebo prechodný pobyt v Slovenskej republike.

13 Za týchto podmienok Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 4 ods. 1 písm. a) rámcového rozhodnutia [2008/909] vykladať v tom zmysle, že kritériá v ňom uvedené budú splnené iba vtedy, ak má odsúdená osoba v členskom štáte, ktorého je štátnym občanom, také rodinné, sociálne, pracovné alebo iné väzby, so zreteľom na ktoré možno dôvodne predpokladať, že výkon trestu v tomto štáte môže uľahčiť jej sociálnu nápravu, teda, že bráni takej vnútroštátnej úprave, akou je § 4 ods. 1 písm. a) zák. č. 549/2011 Z. z., ktorá umožňuje v takýchto prípadoch uznať a vykonať rozsudok len na základe formálne evidovaného obvyklého pobytu vo vykonávajúcom štáte, bez ohľadu na to, či má odsúdená osoba v tomto štáte konkrétne väzby umožňujúce posilniť jej sociálnu nápravu.

2. V prípade kladnej odpovede na predchádzajúcu otázku má sa článok 4 ods. 2 rámcového rozhodnutia [2008/909] vykladať v tom zmysle, že aj v situácii upravenej v článku 4 ods. 1 písm. a) rámcového rozhodnutia je príslušný orgán štátu pôvodu povinný presvedčiť sa ešte pred zaslaním rozsudku a osvedčenia o tom, že výkon trestu zo strany vykonávajúceho štátu bude slúžiť na účely uľahčenia sociálnej nápravy odsúdenej osoby, a zároveň v tomto smere získané informácie je povinný uviesť v časti d), bode 4 osvedčenia, osobitne ak odsúdená osoba v stanovisku podľa článku 6 ods. 3 rámcového rozhodnutia tvrdí, že má konkrétne rodinné, sociálne alebo pracovné väzby v štáte pôvodu[?]

3. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, má sa článok 9 ods. 1 písm. b) rámcového rozhodnutia [2008/909] vykladať tak, že dôvod odmietnutia uznania a výkonu rozsudku bude daný aj vtedy, ak sa v situácii uvedenej v článku 4 ods. 1 písm. a) rámcového rozhodnutia napriek porade podľa odseku 3 tohto ustanovenia a prípadnom poskytnutí ďalších potrebných informácií nepreukáže existencia takých rodinných, sociálnych, pracovných alebo iných väzieb, so zreteľom na ktoré by bolo možné dôvodne predpokladať, že výkon trestu vo vykonávajúcom štáte môže uľahčiť sociálnu nápravu odsúdeného[?]“

Vývoj nasledujúci po podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania

14 Listami zo 4. júna 2019 vnútroštátny súd, ako aj česká vláda informovali Súdny dvor, že Krajský soud v Ústí nad Labem vzal späť svoj návrh na uznanie predmetného rozsudku. Česká vláda tiež informovala Súdny dvor, že výkon trestu v Českej republike bol nariadený a že YX ho vykonáva vo väzení tohto členského štátu od 4. marca 2019.

15 Vnútroštátny súd okrem toho uviedol, že si neželá vziať späť svoj návrh na začatie prejudiciálneho konania z dôvodu, že rozsudok Súdneho dvora, ktorý má byť vydaný v tejto veci, môže byť relevantný pre rozhodnutie v inej veci, ktorú prejednáva.

16 Vzhľadom na tieto informácie Súdny dvor listom z 11. júna 2019 požiadal vnútroštátny súd, aby na jednej strane potvrdil, či stále rozhoduje o spore, v rámci ktorého podal svoj návrh na začatie prejudiciálneho konania, a na druhej strane uviedol, či trvá na tomto návrhu.

17 Listom z 27. júna 2019 doručeným do kancelárie Súdneho dvora 4. júla 2019 vnútroštátny súd informoval Súdny dvor, že konanie, v ktorom bol podaný návrh na začatie prejudiciálneho konania, je prerušené až do vyhlásenia rozsudku Súdneho dvora. Vnútroštátny súd tiež potvrdil, že tento návrh na začatie prejudiciálneho konania neberie späť z dôvodu, že „od rozhodnutia [Súdneho dvora Európskej únie] závisí rozhodnutie v ďalšej, skutkovo a právne totožnej veci predloženej najvyššiemu súdu, konanie o ktorej bolo… prerušené až do rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie v predmetnej veci“.

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

18 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora je konanie upravené v článku 267 ZFEÚ nástrojom spolupráce medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi, prostredníctvom ktorého Súdny dvor týmto súdom poskytuje výklad práva Únie potrebný na vyriešenie sporu, ktorý prejednávajú (uznesenie z 10. januára 2019, Mahmood a i., C-169/18, EU:C:2019:5, bod 21 a citovaná judikatúra).

19 Zo znenia a systematiky článku 267 ZFEÚ vyplýva, že predpokladom prejudiciálneho konania je to, že vnútroštátne súdy skutočne riešia prebiehajúci spor, v rámci ktorého majú vydať rozhodnutie, ktoré bude môcť zohľadniť rozsudok z prejudiciálneho konania (pozri najmä uznesenia z 22. októbra 2012, Šujetová, C-252/11, neuverejnené, EU:C:2012:653, bod 14, a z 3. marca 2016, Euro Bank, C-537/15, neuverejnené, EU:C:2016:143, bod 32).

20 Návrh na začatie prejudiciálneho konania totiž nesmeruje k formulácii poradných názorov na všeobecné alebo hypotetické otázky, ale je odôvodnený potrebou spojenou s efektívnym riešením sporu (pozri najmä uznesenia z 22. októbra 2012, Šujetová, C-252/11, neuverejnené, EU:C:2012:653, bod 15, a z 3. marca 2016, Euro Bank, C-537/15, neuverejnené, EU:C:2016:143, bod 33).

21 V prejednávanom prípade z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že spor vo vnútroštátnom konaní sa týka rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne o uznaní a výkone predmetného rozsudku na území Slovenskej republiky, ktorý mu zaslal Krajský soud v Ústí nad Labem, spolu s osvedčením uvedeným v prílohe I rámcového rozhodnutia 2008/909.

22 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa článku 13 rámcového rozhodnutia 2008/909 vykonávajúci členský štát po späťvzatí osvedčenia uvedeného v prílohe I uvedeného rozhodnutia už trest nevykonáva.

23 Z listov zaslaných Súdnemu dvoru 4. a 27. júna 2019 však vyplýva, že Krajský soud v Ústí nad Labem vzal späť svoj návrh na uznanie predmetného rozsudku a že YX vykonáva od 4. marca 2019 uložený trest v členskom štáte pôvodu.

24 Preto treba konštatovať, že po tomto späťvzatí sa vec vo vnútroštátnom konaní stala bezpredmetnou.

25 Z uvedeného vyplýva, že položené prejudiciálne otázky majú len hypotetickú povahu a že podmienky umožňujúce Súdnemu dvoru pokračovať v prejudiciálnom konaní už nie sú splnené.

26 Za týchto okolností je potrebné prejudiciálne konanie začaté o tomto návrhu zastaviť.

27 Toto konštatovanie nemá vplyv na možnosť alebo prípadne povinnosť vnútroštátneho súdu obrátiť sa na Súdny dvor s novým návrhom na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, ak by také rozhodnutie bolo podľa neho potrebné na vyriešenie sporu, o ktorom rozhoduje a v rámci ktorého sa podľa jeho názoru kladú rovnaké otázky výkladu práva Únie.

O trovách

28 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

Prejudiciálne konanie začaté na návrh Najvyššieho súdu Slovenskej republiky predložený rozhodnutím z 29. mája 2018 sa zastavuje.

Podpisy